

Õiguskantsler

Teie 12.05.2020 nr

Meie 08.06.2020 nr 7-4/200990/2003350

Puudega lapse vanema lisapuhkus

Lugupeetud avaldaja

Küsisite õiguskantslerilt, kas Sotsiaalkindlustusameti kodulehel olev info, et puudega lapse vanema lisapuhkepäevade kasutamine etteulatuvalt (avansiline) ei ole lubatud, on õiguspärane.

Sotsiaalkindlustusameti (SKA) [kodulehel](#) on selgitatud, et puudega lapse vanemal on õigus saada igas kuus üks lisapuhkepäev ning võimalust päevi liita töölepingu seadus üldiselt ette ei näe. Töötaja ja töandja võivad omavahel kokku leppida, et töandja annab töötajale lisapuhkepäevi tagasiulatuvalt. Küll aga ei ole lubatud kasutada liidetud lapsepuhkusepäevi etteulatuvalt.

Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 3 kohaselt tõlgendatakse seaduse sätet koos seaduse teiste sätetega, lähtudes seaduse sõnastusest, mõttest ja eesmärgist (RKHKo 18.03.2019, nr [3-14-52793](#), p 21). Hinnates SKA tõlgenduse lubatavust, leian, et nii on võimalik kõnealuselt regulatsioonist aru saada.

Esiteks, sätte sõnastusest saab välja lugeda Riigikogu soovi anda neid lisapuhkepäevi just selliselt, et vanem saaks iga kuu ühe vaba päeva lapsega tegelemiseks. [Töölepingu seaduse](#) (TLS) § 63 lg 2 järgi on puudega lapse emal või isal lisaks TLS § 63 lg 1 sätestatud lapsepuhkusele õigus saada lapsepuhkust üks tööpäev kuus kuni lapse 18-aastaseks saamiseni. Selle päeva eest tasutakse keskmise töötasu alusel (vt ka TLS [kommentaar](#)). Kui Riigikogu oleks soovinud anda võimaluse need puhkepäevad aasta jooksul liita (mh etteulatuvalt), oleks võinud sätte ka nii sõnastada. Näiteks TLS § 65¹ lg 1 sätestab puhkuse täisealise sügava puudega inimese hooldamiseks, seda puhkust on õigus saada kalendriaastas kuni viis tööpäeva.

Sotsiaalkindlustusametil oleks põhimõtteliselt võimalik ette makstud puhkusehüvitis töandjalt tagasi nõuda, kui töötaja lahkub töölt enne, kui on lisapuhkuse välja teeninud ([sotsiaalseadustiku üldosa seaduse](#) § 31). Küsimus on, kuidas töandjale tagatakse, et ta töötajale ette makstud puhkusetasu sellises olukorras tagasi saab. Kui põhipuhkust antakse etteulatuvalt, võib töandja töötaja töölepingu lõppemisel pidada tema töötasust kinni tasu välja teenimata põhipuhkuse eest (TLS § 78 lg 3). Puudega lapse vanema lisapuhkuse korral töandjale sellist õigust antud ei ole. Ka ei või tasaarvestuse kokkulepet sõlmida enne nõude tekkimist (TLS § 78 lg 2). Eelnevat võib tõlgendada kui Riigikogu soovi puudega lapse vanemale lisapuhkust etteulatuvalt mitte anda.

Sotsiaalministeeriumist selgitati õiguskantsleri nõunikule, et TLS-s sätestatud puudega lapse vanema lisapuhkuse regulatsiooni asjakohasust on kavas arutada nii puuetega inimesi esindavate organisatsioonide kui ka sotsiaalpartneritega hiljemalt selle aasta teisel poolel, kui hakatakse ette

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

valmistama Euroopa Liidu direktiivi (EL) 2019/1158 (lapsevanemate ja hooldajate töö- ja eraelu tasakaalustamine) ülevõtmist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: Sotsiaalministeerium ja Sotsiaalkindlustusamet (avaldaja isikuandmeteta)